

ДРОГОБИЦЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ІВАНА ФРАНКА

СИЛАБУС

навчальної дисципліни «Проблеми музичної герменевтики»
2022-2023

1. Опис навчальної дисципліни

Ступінь вищої освіти – третій освітньо-науковий (доктор філософії)

Галузь знань – 02 Культура і мистецтво

Спеціальність – 025 Музичне мистецтво

Освітня програма – Музичне мистецтво

Загальний обсяг дисципліни – (в кредитах ЄКТС) 4 кредити

Статус дисципліни – вибіркова

Інститут – Навчально-науковий інститут музичного мистецтва

Кафедра – методики музичного виховання і диригування

Курс – 2; **семестр** – 1; **вид підсумкового контролю** – залік

Мова навчання – українська.

Види занять: лекції та семінарські

Методи навчання: аналізу і синтезу, порівняння, філософування (міркування, роздумування на філософські теми), дискусії.

Форми навчання: очна (денна, вечірня), дистанційна

Лінк на дисципліну: <https://dspu.edu.ua/science/departments/graduate-school/metodic-materials/music-art/2022-year/>

Розподіл годин за видами робіт

Форма здобуття освіти	Курс	Семестр	Загальний обсяг дисципліни	Кількість годин						Курсова робота	Вид семестрового контролю	
				Аудиторні заняття					Самостійна робота		Залік	Екзамен
				Кредити ЄКТС	Разом	Лекції	Лабораторні роботи	Практичні заняття				
Очна	II	III	120/4	46	16			30	74	-	+	-

2. Викладач

Полюга Вікторія Володимирівна viktoriya_322@meta.ua 0679767658	кандидат філософських наук, доцент кафедри методики музичного виховання і диригування
--	---

3. Характеристика навчальної дисципліни

Метою навчання є підготовка висококваліфікованих кадрів у сфері музичного мистецтва, здатних до осмислення новітніх концепцій сучасного

музикознавства, зокрема, основ герменевтики та значення герменевтичного підходу у формуванні естетичної культури.

Результати навчання.

- Розуміння взаємозв'язку між сферою теорії та практики музичного мистецтва;
- Знання основних музикознавчих і філософських теорій щодо музичного мистецтва;
- Розуміння впливу світоглядних орієнтирів суспільства на розвиток музики як виду мистецтва.

Компетентності.

Загальними компетентностями вивчення курсу «Проблеми музичної герменевтики» є :

- Здатність до розуміння та глибокого аналізу світоглядного кола системних питань та соціокультурних явищ. Аналіз міждисциплінарних процесів; реалізація власного творчо-мистецького потенціалу в наукове дослідження;
- Здатність до наукового пошуку, мистецько-філософського аналізу; визначення мети, наукової новизни, завдань та стратегії дослідження.

Фаховими компетентностями є:

- Здатність доцільно застосовувати новітні музикознавчі концепції, пояснювати сучасні культурні явища і процеси;
- Здатність до розуміння музики як мистецтва, системи мислення, проблем музичної творчості, музичної герменевтики, осмислення питань про походження, сутності музики; музики як цінності життя, онтологічних та феноменологічних проблем філософії музики загалом.

Пререквізити дисципліни. Вивчається після таких дисциплін як: «Філософія як досвід мислення», «Проблеми сучасного музикознавства» паралельно з «Філософією музики» чи «Соціокультурні виміри музичного мистецтва».

Постреквізити дисципліни. Дисципліною «Проблеми музичної герменевтики» завершується освітня складова ОП 025 музичне мистецтво. Після вивчення курсу аспірант вибудовує індивідуальну траєкторію власного наукового дослідження.

Лінк на дисципліну: Програма з навчальної дисципліни «Філософія музики», розміщена на сайті ДДПУ ім. Івана Франка (аспірантура, навчально-методичне забезпечення, 025 музичне мистецтво).

4. Програма (зміст основних розділів) дисципліни

Зміст лекційних занять

Тема 1. Роль і значення герменевтичного кола у формуванні методичної культури музичного мистецтва.

Герменевтика як наука. Виокремити та проаналізувати основні питання становлення та розвитку герменевтичного підходу в філософському, психологічному та логіко-гносеологічному контекстах.

Тема 2. Теоретико-методологічні основи герменевтичного підходу в музичному мистецтві.

Герменевтичні теорії як способи інтерпретації художнього образу музичного твору. Герменевтичний феномен як індивідуальний погляд на людину, культуру, мистецтво.

Тема 3. Герменевтичний підхід. Принципи герменевтичного підходу у залежності від стилю епохи.

Сучасна музична герменевтика (проблематика, основні завдання, рефлексії музики, творчості та інтерпретації). Філософія і музика.

Тема 4. Теорія, історія та методика музичної інтерпретації. Архітектоніка.

Наукова думка В.Дільтея в осмисленні концепції герменевтики як мистецтва. Роль взаємозв'язку емоційного та раціонального. Абсолютна музика. Архітектоніка (базисний та арковий принципи)

Тема 5. Інтертекстуальність в музиці.

Поняття інтертекстуальності, інтертекст. Інтертекстуальність як феномен взаємодії тексту з семіотичним культурним середовищем

Тема 6. «Нова» музична герменевтика.

Наукова спадщина К.Дальхауза – «Аналіз та ціннісне судження». Критерії естетичної оцінки музичного твору

Зміст семінарських занять (тематичні блоки)

Тема 1. Сутність поняття «герменевтичне коло» як один з основних принципів герменевтичного підходу.

Тема 2. Основні елементи філософської герменевтики: герменевтичний феномен, герменевтичний аналіз, герменевтична розмова, інтерпретація.

Тема 3. Зміст та поняття інтерпретаційної методики.

Тема 4. Інтерпретація та оцінка.

Тема 5. Поняття інтертекстуальності: інтонація, стиль, жанр. Поняття «текст» (контекст-текст-підтекст).

Тема 6. Музично-теоретичні погляди Карла Дальхауза

5. Місце проведення занять (локація)

Аудиторне навчання: аудиторія № 27 основного корпусу Навчально-наукового інституту музичного мистецтва (корпус № 4 ДДПУ ім. Івана Франка: вул. І. Франка, буд 11).

Дистанційне навчання: відео-конференція (ідентифікатор персональної конференції ID:8293267761 Passcode:455069)

6. Інформація про консультації

Консультації з дисципліни проводяться в обумовлений завчасно час з викладачем, в телефонному режимі або ж через електронну пошту.

7. Система оцінювання

Оцінювання знань аспірантів відбувається згідно з видами навчальної роботи, які зобов'язаний виконати кожен аспірант:

- участь у семінарському занятті (доповідь на питання плану заняття, доповнення до доповідей за іншими питаннями плану заняття, участь у дискусії за темою заняття);

- співбесіда з лектором;

- залік.

Критерієм аналізу якості виконання завдань та його усне викладення є максимально влучна добірка наукової інформації з переведення у форму суджень чи тверджень.

Оцінювання знань методом співбесіди з лектором визначає рівень компетентності аспіранта: обізнаності щодо змісту навчальної дисципліни; здатності розуміти принципи вирішення виокремлених проблем.

Співбесіда з лектором проводиться в кінці семестру за наперед оголошеним розкладом. Семестрова підсумкова оцінка визначається як сума балів з усіх видів навчальної роботи. Оцінка виставляється за шкалами оцінювання: стобальною, національною і ЄКТС.

Усні відповіді (семінарські)	Співбесіда з лектором	Сума (залік)
60	40	+

Відповіді на семінарських заняттях оцінюються за чотирибальною шкалою. Результат за 100-бальною шкалою обчислюється за формулою

$x = \frac{A \cdot K}{n \cdot 5}$, де А – сума усіх поточних оцінок за чотирибальною шкалою при вивченні модуля, включаючи оцінки «2», n – кількість цих оцінок (не менше трьох), $\frac{A}{n}$ – середня оцінка. Якщо середня оцінка за відповіді на практичних заняттях $\frac{A}{n} \leq 2,5$, то кількість балів x дорівнює нулю.

Залік за талоном № 2 проводиться перед комісією в усній формі з оцінюванням за стобальною шкалою.

8. Питання до підсумкового контролю

1. Охарактеризуйте сутність поняття «герменевтичне коло» як один з основних принципів герменевтичного підходу.

2. Розкрийте основні елементи герменевтики – герменевтичний феномен, герменевтичний аналіз, герменевтична розмова, інтерпретація.

3. Що таке музична герменевтика?

4. Як проаналізувати та співставити проблеми рефлексій музики, творчості та інтерпретації?

5. Охарактеризуйте наукову думку В.Дільтея.

6. Що таке «абсолютна музика»?

7. Дайте визначення поняття «архітектоніки».

8. Які є типи архітектоніки? Охарактеризуйте їх.

9. Що таке «інтертекстуальність» та «інтертекст»?

10. Назвіть основні напрями наукових досліджень К.Дальхауза.

11. Коротко проаналізуйте працю К.Дальхауза «Аналіз та ціннісне судження».

12. Назвіть критерії оцінки музичного твору.

9. Політика дисципліни (система вимог до здобувача освіти).

Вона визначається системою вимог щодо повноцінного засвоєння предметного змісту дисципліни та ґрунтується на засадах академічної доброчесності: систематичного відвідування лекційних занять; участі у семінарських заняттях або їх відпрацювання у разі відсутності; відповідального ставлення до вимог щодо самостійної роботи та ознайомлення з матеріалами для читання / джерелами інформації.

10. Рекомендована література та інформаційні ресурси

Основна :

1. Коваль А. Герменевтичне коло у формуванні методичної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва / Коваль Анастасія Станіславівна// Музичне мистецтво в освітологічному дискурсі, 2017. – №2. – С.154-158

2. Коткавірта Ю. Философская герменевтика Х.Г. Гадамера / Ю. Коткавірта ; перевод Т.Б. Маркова // Герменевтика и деконструкция / под ред. В. Штегмайера, Х. Франка, Б.В. Маркова. – СПб., 1999. – С. 47

3. Корыхалова Н.П. Интерпретация музыки / Н.П.Корыхалова. – Л.: Наука, Ленингр. отделение, 1979. – С.7-12

4. Квіт С. Герменевтика стилю / С. Квіт. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2011. – 143с.

5. Олексюк О.М. Герменевтичний підхід у вищій мистецькій освіті : кол. моногр. / О.М. Олексюк, М.М. Ткач, Д.В. Лісун. – К.: Київ. ун-т ім. Б. Грінченка, 2013. – 164с.

6. Полюга В.В. Екзистенційна парадигма музичної творчості / Вікторія Полюга // Наукові записки національного університету “Острозька академія” Вип.17. – Острог, 2015. – С.8-12

7. Полюга В. Навчально-методичний комплекс дисципліни «Основи музичної герменевтики» із спеціальності 025 Музичне мистецтво (третього освітньо-наукового рівня вищої освіти): Редакційно-видавничий відділ ДДПУ ім. І.Франка. Дрогобич, 2019. – 38с.

8. Рикер Поль. Конфликт интерпретаций. Очерки о герменевтике / Поль Рикер. – Институт философии РАН, пер. с фр. И. С. Вдовина. – М.: Академический Проект, 2008. – 695с.

9. Шиньев Е. Интертекстуальность как механизм культурного взаимодействия и социокультурный феномен / Е.Шиньев// Вестник РУДН, серия Социология, 2010. – №1. – С.81-88

10. Шлейермахер Ф. Герменевтика / Ф. Шлейермахер. – СПб., 2002. – 242 с.

11. Шпет Г.Г. Герменевтика и ее проблемы / Г.Г. Шпет. – М., 2005. – 266 с.

12. Dahlhaus C. Analyse und Werturteil / C. Dahlhaus. – Mainz, 1970. – 98p.

Допоміжна:

13. Бахтин М.М. Проблема текста в лингвистике, филологии и других гуманитарных науках. Опыт философского анализа / Бахтин М.М. // Литературно-критические статьи. – М.: Художественная литература, 1986. – 228с.

14. Гадамер Х. Т. Истина и метод / Х. Т. Гадамер. – М., 1988. – 362 с.

15. Гейченко М. Становлення та розвиток проблеми виконавської інтерпретації в Україні / Микола Гейченко// Наукові записки. Серія: педагогічні науки. – Кіровоград: РВВ КДПУ ім. В.Винниченка, 2013. – Вип.120. – С.99-103

16. Герменевтика: философский энциклопедический словарь / [редкол. : С. С.Аверинцев, Э. А. Араб-Оглы, Л. Ф. Ильичёв и др.]. – [2-е изд.]. – М.: Сов. энциклопедия, 1989. – С. 119

17. Закирова А. Теоретические основы педагогической герменевтики / А. Закирова. – Тюмень: Изд-во ТюмГУ, 2001. – 152 с.

18. Земцовский И. Текст-Культура-Человек: опыт семантической парадигмы / И.Земцовский// Муз.академия, 1992. – №4. – С.45-52

19. Михайлов М. Стиль в музыке / М.Михайлов. – Л.: 1981. – 205с.

20. Москаленко В.Г. Творческий аспект музыкальной интерпретации (к проблеме анализа) / В.Г.Москаленко. – К.: Исследование, 1994. – 154с.

21. Полюга В.В. Феномен інтерпретації в музиці : філософський аспект / Вікторія Полюга // Практична філософія. – К. : Парапан, 2013. – №3. – С.59-64

22. Полатайко О. Герменевтичний підхід до формування естетичної культури майбутнього вчителя музичного мистецтва / О.М. Полатайко// Актуальні питання мистецької освіти, 2016. – Вип.1(7). – С.3-11

23. Фатеева Н.А. Контрпункт интертекстуальности, или интертекст в мире текстов. – М., 2000. – 128с.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ

24. Естезіс [електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://terme.ru/dictionary/179/word/yestezis>

25. Пылаев М. К. Дальхауз об аналитических критериях эстетической оценки музыки (по книге «анализ и ценностное суждение») [Електронний ресурс] / М.Е.Пылаев// Культурология, 2011. – С.66-70. – Режим доступу: <http://journals.tsu.ru/uploads/import/867/files/354-066.pdf>

26. Ханнанов И.Д. Музыкально-смысловые аспекты в трудах американских и западноевропейских музыковедов 1990-х. – 2000-х. годов [Електронний ресурс] / И.Д. Ханнанов. – Режим доступу: <http://journalpmn.com/index.php/PMN/article/viewFile/716/711>